

ת"פ 25530/12/09 - מדינת ישראל נגד אלון נאור

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

21 יולי 2014

ת"פ 25530-12-09 מדינת ישראל נ' נאור

לפני כבוד השופטת מיכל ברק נבו

מדינת ישראל המאשימה:

על ידי ב"כ עו"ד אמיר טבנקין

נגד

אלון נאור

הנאשם:

על ידי ב"כ עו"ד שרון דניאלי

גזר דין

הכרעת הדין

1. הנאשם הורשע ביום 25.5.14, לאחר הליך הוכחות ממושך, בביצוע העבירות הבאות: קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (לפי סעיף 415 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [החוק]) - שש עבירות, גניבה בידי מורשה (לפי סעיף 393 לחוק) - ריבוי עבירות, וכן השפעה בדרכי תרמית על תנודות השער של ניירות ערך (לפי סעיף 54(א)(2) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 [חוק ניירות ערך]) - ריבוי עבירות.

הנאשם הורשע בעבירות אלה לאחר שקבעתי כי ביצע את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, כדלקמן: הנאשם הינו פעיל ותיק בשוק ההון ובקיא ברזי המסחר בבורסה. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום - בין חודש יוני 2007 לבין חודש יוני 2008 - עסק הנאשם במסחר בניירות ערך, באמצעות חשבונות שהיו בשליטתו. עבור עצמו פעל באותה תקופה במסחר בניירות ערך באמצעות שני חשבונות: האחד, על שם אימו, והאחר, על שם אימו וסבתו [חשבונות הנאשם]. במקביל לפעילותו בחשבונותיו פעל הנאשם במסחר בניירות ערך, על פי שיקול דעתו הבלעדי, בפרקי זמן שונים במהלך התקופה הרלוונטית לכתב האישום, בחשבונותיהם של שישה משקיעים (או זוגות משקיעים) נוספים: בני הזוג זוארץ, בני הזוג יצחקי, משה הלר, מרדכי עמר, דוד בנשבת ויעקב אטיאס [המשקיעים]. בכל אחד מהחשבונות פעל באמצעות האינטרנט, בהרשאת בעלי החשבונות. הוא קיבל מהם שם משתמש וסיסמת גישה לחשבונותיהם, וביצע פעולות עבורם במסחר, על פי שיקול דעתו הבלעדי.

הנאשם קיבל את הרשאתם של המשקיעים לפעול בחשבונותיהם מבלי לגלות להם כי בכוונתו להשתמש בחשבונות הללו על מנת להפיק רווח לעצמו ולבצע עסקאות עצמיות בין חשבונותיו לחשבונותיהם. הנאשם הזרים הוראות מחשבונותיו ובמקביל הזרים הוראות נגדיות מחשבונות המשקיעים, באופן שיצר עסקאות עצמיות. הוא פעל בדרך כלל בפערי זמן קצרים ובשערים שיצרו רווחים, או הקטינו הפסדים, בחשבונותיו שלו. השערים של העסקאות העצמיות בהם רכש הנאשם מניות מהמשקיעים עבור חשבונותיו, היו נמוכים משערי העסקאות העצמיות בהם מכר הנאשם את אותן מניות למשקיעים. הוא ביצע עסקאות סיבוביות בין חשבונות המשקיעים לחשבונותיו, באופן שבו הפיק רווח מובטח לחשבונותיו והפסד מובטח לחשבונות המשקיעים.

2. קבעתי בהכרעת הדין שלא ניתן לכמת באופן מדויק מהו סכום הרווח שהפיק הנאשם ממעשיו, נתון שאין בו צורך לשם הרשעתו בעבירות שיוחסו לו. עם זאת קבעתי כי ביצע כ-2,300 עסקאות עצמיות מול המשקיעים, וכי נבע לו רווח של עשרות אלפי שקלים על חשבונם.

טיעוני הצדדים לעונש

עמדת המאשימה לעונש

3. לגישת המאשימה יש לראות בתיק דנן שישה ארועים שונים, בשל כך שהנאשם פעל אצל שישה משקיעים שונים. אמנם דפוס הפעולה היה דומה, אך תקופות הפעילות לא היו חופפות ולגבי כל אחד מהמשקיעים הייתה פגיעה נפרדת ובלתי תלויה באינטרסים המוגנים, כמו באמון המשקיע.

התובע הדגיש את מוטיב הפגיעה באמון כמרכיב מרכזי במעשי הנאשם ואת החומרה היתרה בכך שהנאשם פגע באמון אותם משקיעים שנתנו בידיו את כספיהם. הוא הפנה למגמת ההחמרה בעבירות צווארון לבן, שאושרה אף בבית המשפט העליון. הוא הפנה לפסיקה רלוונטית, אליה אתייחס בפרק הדיון וההכרעה. כמו כן הפנה למספר פסקי דין נוספים, שם הוטלו עונשים כבדים על מנהלי השקעות, אך איני מוצאת לפרט את הדוגמאות.

התובע ציין שהמקרה הקרוב ביותר לענייננו הוא עניינו של עמי גורבץ (ת"פ (מחוזי תל אביב) 29726-12-10 **מדינת ישראל נ' גורבץ** [29.4.12] **גורבץ בבית המשפט המחוזי**) וע"פ 4666/12 **גורבץ נ' מדינת ישראל** [8.11.12] **גורבץ בבית המשפט העליון**)). הוא ציין שקביעות בית המשפט המחוזי שם לקחו בחשבון שנורמות הענישה המחמירות בעבירות כגון אלה טרם באו לידי ביטוי די הצורך, ולכן המתחם שנקבע שם לתקופת הביניים, "תקופת החסד", כהגדרת התובע, הוא 3 עד 5 שנים. כיום כבר איננו בתקופת הביניים, שכן ניתן כבר מספר פסקי דין שביטאו את מגמת ההחמרה, ולכן "תקופת החסד" - פגה ויש להתייחס למתחם שנע בין 4 ל-7 שנות מאסר, שנקבע אף הוא באותו מקרה. עוד ציין התובע, שלגבי נאשם זה לא ניתן לשמוע את הטענה לפיה אין זה ראוי להחמיר עם נאשם שביצע מעשיו טרם החלה מגמת ההחמרה. זאת, משום שמדובר בנאשם שכבר הורשע בעבר בגין עבירות דומות (כפי שיפורט מיד) ונגזרו עליו 20 חודשי מאסר בפועל, כך שלא יכול היה לצפות שאם יתפס בשנית, יגזר עליו עונש קל יותר.

4. המאשימה התייחסה לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ואתייחס לטיעוניה בדיון לגופו. בסופו של יום ביקשה המאשימה לקבוע מתחם של 4 עד 7 שנים בגין כל ארוע.

5. המאשימה טענה שבמקרה דנן יש לחרוג לחומרה מהמתחם מטעמים של הגנה על שלום הציבור, כאמור בסעיף **40 לחוק**, בשל קיומו של עבר פלילי משמעותי לנאשם. הנאשם הורשע בשנת 2005 במסגרת ת"פ 10532/01 (שלום ת"א) **מדינת ישראל נ' אלון נאור** (9.2.05) **[התיק הקודם]**, בביצוע 265 עבירות תרמית בניירות ערך, במהלך שמונה חודשים, בארבעה ניירות ערך שונים. נגזרו עליו 20 חודשי מאסר בפועל, 8 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 60,000 ₪. באותו מקרה פעל הנאשם בניירות ערך עבור עצמו והרוויח כ-10,000 ₪. הוגש ערעור על פסק הדין (ע"פ 70647/05 (מחוזי ת"א) **אלון נאור נ' מדינת ישראל** (27.4.06)) אשר נדחה באשר להכרעת הדין, אך בשל "ארוע קשה וחריג במיוחד, הקשור בתינוק שנולד למערער", הוקל עונשו של הנאשם בפסק דין משלים ביום 20.9.06 **(עת1)** ונגזרו עליו, בהסכמת המאשימה, 6 חודשי עבודות שירות חלף 20 חודשי מאסר. חרף הסתבכות קודמת זו, טוענת המאשימה, ולמרות שבית המשפט המחוזי התחשב בצורה מירבית בנסיבותיו האישיות של הנאשם, והקל את

עמוד 2

עונשו בצורה משמעותית ביותר, הנאשם לא למד את הלקח והרי הוא לפנינו עם הסתבכות דומה וחמורה. העבירות בתיק הזה החלו להתבצע סמוך לאחר הקלת עונשו בתיק הקודם. המאשימה מוסיפה שמאחר שהתחום דן אינו מאופיין בעבריינות חוזרת, יש לתת משקל רב לחזרה של הנאשם לבצע עבירות נירות ערך, כשהפעם גדל מספר העבירות ממאות לאלפים, והנאשם אף הוסיף למעשיו רכיבים של גניבה מידי לקוחותיו, ומרמה. המאשימה הפנתה לכך שגם בעיצומו של המשפט הזה התברר שהנאשם ממשיך לגייס לקוחות כעולה מ-**322**, הסכם שנחשף במשפט ממנו עולה שהנאשם פנה לאדם מסוים והציע להשקיע כספים בעבורו. עוד ציינה המאשימה שבמקרה הקודם בו הורשע הנאשם נאמר בגזר הדין שבית המשפט זקף לזכות הנאשם את הצהרתו כי חדל לפעול בשוק ההון, אלא שכל התיק דן הוא תולדה מכך שהנאשם המשיך בפעילותו זו, ביתר שאת.

6. לעניין מיקום הנאשם בתוך המתחם ציינה המאשימה את חשיבות שיקולי ההרתעה: הרתעת הנאשם, ששב לבצע עבירות שכבר הורשע בגין, והרתעת הרבים, כנדרש מהפסיקה העוסקת בעבירות כלכליות. התובע הזכיר שנאשם זה כבר זכה בעבר להנות ממידת החסד, כאשר עונשו הומתק בערכאת הערעור, בהסכמת המאשימה, בשל טרגדיה שפקדה אותו ואת משפחתו עם מותו של בנו התינוק בגיל פחות משנתיים, סמוך לאחר גזירת דינו בערכאה הראשונה בתיק הקודם. התובע התייחס לפרמטרים נוספים, שידונו להלן. לאורם ביקש למקם את הנאשם ברף העליון של המתחם.

7. המאשימה ביקשה להטיל על הנאשם גם קנס משמעותי, והתובע הפנה לפסיקה מתאימה. עוד ביקשה המאשימה להטיל עונש נפרד בגין כל ארוע, עם חפיפה מסוימת.

עמדת הנאשם לעונש

8. הסנגור פתח וציין את הקושי הניצב בפניו במצב שבו ניתנה הכרעת דין שסותרת את תחושת הנאשם, כי ביצע את מעשיו בתום לב. עם זאת, מובן שלצורך הטיעון הממצאים מחייבים את ההגנה. לדבריו, עמדת המאשימה הרואה בתיק דן מקרה חמור במיוחד, המצדיק קביעת מתחם מחמיר, התייחסות לכל ארוע בנפרד ואפילו חריגה לחומרה מהמתחם, מתמיהה ושגויה. ההגנה מזכירה שלצורך קביעת מתחם העונש יש להתעלם מעברו של הנאשם. לטעמה, פרשה זו חמורה פחות מאלה שהזכירה המאשימה בטיעוניה הן בשל זהות הנאשם (שבענייננו הוא משקיע פרטי, ולא בכיר בבית השקעות או יועץ השקעות הפועל מכח רשיון), הן בשל כך שבמקרים אחרים, הנאשם גרם נזק לא רק לקרבנותיו הישירים, אלא גם לגוף בשוק ההון שבמסגרתו עבד, ומשכך במקרים האחרים גם הפגיעה באמון הציבור בשוק ההון גדולה יותר.

9. הסנגור ביקש לראות בפרשה ארוע אחד ולקבוע מתחם אחד, ואתייחס לכך בהמשך. גם כאן, אבחן את הפסיקה אליה הפנה הסנגור בפרק הדיון וההכרעה. הסנגור טען שעניינו של **גורביץ**, לגביו טענה המאשימה שהוא קרוב מאד לענייננו, אינו כזה כלל ועיקר. גורביץ היה מנהל תיקים, בעל רשיון, והיה מעין "גורו" עבור המשקיעים אותם רימה, שהיו תלמידיו בקורס על שוק ההון. שם היו 10 קרבנות (ולא 6 כמו כאן), והנאשם גרף לכיסו 288,000 ₪. שם, למרות הקביעות הנורמטיביות, התייחס בית המשפט בפועל למתחם של 2 עד 4 שנים ולכן אין כל מקום למתחם של 4 עד 7 שנים, כעתירת המדינה.

10. ההגנה הזכירה שלמרות מאמצי המאשימה לכמת את הרווחים של הנאשם, היא הציעה במקרה הזה שלוש דרכי

חישוב, שהניבו שלוש תוצאות שונות, כשבסופו של יום בית המשפט לא אימץ אף אחת מהן. לכן נותרנו עם קביעה עמומה בדבר רוח של עשרות אלפי שקלים, היינו - נזק מצומצם. לא הוכח כאן נזק משמעותי לשוק ההון, הא ראייה שמומחה התביעה, חיים אביצור, בכיר בבורסה לניירות ערך, העיד שהבורסה לא נקטה פעולות כלשהן בעקבות מעשי הנאשם, משאלה נחשפו.

11. עוד הזכירה ההגנה שלאחר הוספת פרק האכיפה המנהלית לחוק ניירות ערך, יש שעבירות תרמית בניירות ערך מטופלות באכיפה מנהלית ויש בכך כדי ללמד על החומרה הנמוכה, יחסית, שמיוחסת לעבירות אלה.

12. בסופו של דבר ביקש הנאשם לקבוע מתחם במקרים כאלה הנע בין 6 חודשים מאסר, שיכול וינשאו בעבודות שרות, ועד 12 או 15 חודשי מאסר בפועל.

13. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה הזכיר הסנגור שאין לזקוף לחובת הנאשם את ניהול המשפט, וכל משמעותו של הדבר היא שאין הנאשם זוכה להקלה הנובעת מנטילת אחריות והודיה. הוא ציין שהעבירות נעברו בשנים 2007 - 2008 ואנו היום ב-2014. הוא הפנה לנסיבות אישיות של הנאשם והגיש דוח פסיכולוגי שהוכן בעניינו של הנאשם (ענ/1) וסקירה רפואית על אודות מצבו (ענ/2). הסנגור התייחס לאסון שפקד את המשפחה לפני כשבע שנים, עם מותו של בנם של הנאשם ורעייתו כשהיה בן פחות משנתיים, לאחר שלקה במחלה. עוד התייחס לכך שלמרות המלצת המטפלים, לפיה הבאת ילד נוסף לעולם תסייע באיחוי הפצעים למשפחה כולה, ויתרו הנאשם ואשתו על תהליך שהחלו בו בכיוון זה, בשל החשש מתוצאות ההליך המשפטי דנן. דבר זה מצטרף לסבל ה"רגיל" המתלווה להליך משפטי פלילי, לרבות החששות ואי הוודאות. הוא הוסיף כי בשל מצבו הרפואי של הנאשם, הסובל - בין השאר - מהפסקות נשימה בשינה, הרי שעונש של מאסר מאחורי סורג ובריאח יקשה עליו יותר מאשר על אדם בריא, ויש לקחת זאת בחשבון. הוא הפנה לפסקי דין בהם הקל בית המשפט בעונשם של עבריינים בשל כך.

14. הסנגור התייחס לכך שהנאשם ויתר על עיסוקו בשוק ההון וקיבל לאחרונה רישיון עיסוק בתיווך נדל"ן. הוא מנסה לפתוח דף חדש בחייו ואינו מתכוון עוד לעסוק בתחום שוק ההון, ודאי לא ניהול השקעות עבור אחרים.

15. אשר למצבו הכלכלי של הנאשם הגיש הסנגור את ענ/3, "רשימת תיקים לחייב" בהוצל"פ לגבי הנאשם, ממנו עולה כי לנאשם חוב של כ-91,000 ₪. הסנגור ביקש להגיש מסמכים נוספים שלא היו בידו, ואכן כך עשה. מהמסמכים הנוספים [נספחי הבקשה שהגיש הסנגור ביום 13.7.14, בקשה 30 בתיק האלקטרוני] עולה שלאשת הנאשם חוב של כ-191,500 ₪. עוד עולה שביום 26.1.14 הוכרזה אשתו של הנאשם "חייבת מוגבלת באמצעים" והחל מהחודש עליה לשלם את חובותיה בהוצל"פ בתשלומים חודשיים של 1,000 ₪ לחודש.

16. ההגנה התקוממה נגד בקשת התביעה לחרוג ממתחם העונש לחומרה, וטענה שזוהי "תחמושת", שראוי לייחד אותה למקרים קשים במיוחד, שלא כמקרה הזה. לאור המאסר על תנאי חב ההפעלה, ברור להגנה שלא ניתן לבקש להסתפק במקרה זה בעבודות שרות אך בסיכומו של דבר ביקשה להטיל על הנאשם מאסר במספר חודשים "חד ספרתי, או קרוב לכך".

דבר הנאשם

17. הנאשם ציין שבעת ביצוע המעשים לא ראה את הדברים כפי שהוא רואה אותם היום. אילו ראה את הדברים כפי שקבע בית המשפט, לא היה עושה את שעשה. הכל נעשה בתום לב, גם אם זה לא נחזה כך. הוא ביקש לפנות לצד האנושי של בית המשפט וציין שב-15 השנים האחרונות, מאז החלה החקירה לגבי התיק הקודם, הוא חי בהרגשה שחרב מונחת כל העת על צווארו. השנים היו שנים לא קלות גם בהיבט של ייסורים שפקדו אותו, החל במות אביו, המשך במות הילד, שפגע קשות במשפחה ובפרט ברעיית הנאשם. האָרוע הוביל לדכאון מצידה והמשפחה מטופלת מאז בעזרת פסיכולוגים. התקופה בה שכב התינוק החולה בבית, מונשם ובתרדמת, גרמה להתפתחות חרדות אצל שני ילדיו האחרים.

הנאשם הוסיף כי מבחינה כלכלית המצב קשה, גם משום שהוא עצמו חלה. יש לבני הזוג חובות רבים בהוצל"פ, בהם הוא ואשתו מנסים אט-אט לעמוד. הוא מנסה לאסוף את השברים ולהחזיק את המשפחה, לרבות את אימו החולה והמבוגרת, בהיותו הגבר היחיד במשפחה, ולכן ביקש שבית המשפט יתחשב מאד במצבו. הוא ציין שכלל אינו רוצה לחשוב מה יקרה לבני משפחתו אם לא יהיה לצידם, והוא דואג להם ולא לו עצמו. הוא ביקש את רחמי בית המשפט על משפחתו.

דין והכרעה

18. כמצוות תיקון 113 לחוק, שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה **[תיקון 113]**, עלי לקבוע ראשית לכל האם עסקינן באָרוע אחד או במספר ארועים. הנאשם הורשע בביצוע כ-2,300 עסקאות, שנעשו בחשבוניותיהם של שישה משקיעים (חלקם זוגות), אצל כל משקיע - על פני מספר חודשים. המאשימה סבורה שיש לקבוע שמדובר בששה ארועים שונים ובהתאם - לקבוע מתחם לכל אָרוע, בעיקר בשל השוני בזהות הקורבנות. ההגנה התנגדה וציינה שלטעמה מדובר באָרוע אחד הכולל כמה עבירות.

דעתי כדעת ההגנה. למרות ריבוי המעשים וריבוי העבירות, נראה לי כי יש לקבוע שמדובר באָרוע אחד. זאת, הן בשל הדימיון בין המעשים, ההופך את התנהלות הנאשם למסכת אחת, אך בעיקר בשל הקושי "לפרק" את התנהגות הנאשם למקרים בודדים, בין היתר בשל כך שבחלק מהמקרים, פעילותו כללה עסקאות בין חשבונות מי מהמשקיעים לבין עצמם, ובכך נוצרה קורלציה עזה בין המשקיעים. נוסף על כך, יש חפיפה בזמן בין פעילות הנאשם בחלק מחשבוניות המשקיעים לפעילותו אצל אחרים; אצל מי מהם יש יותר עסקאות, אצל אחר יותר ניירות ערך ואצל שלישי מדובר בסכומי כסף גבוהים יותר. פירוק המעשים לגורמים ונסיון לקבוע מתחמים נפרדים לגבי כל משקיע אינם מעשיים. לפיכך, כאמור, אני רואה במסכת כולה **אָרוע אחד**, ולפיכך אקבע **מתחם אחד, הלוקח בחשבון שמדובר בריבוי מעשים וריבוי עבירות**.

קביעת מתחם העונש ההולם

19. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו ממעשי הנאשם הם כדלקמן:

בעבירת **הגניבה בידי מורשה** הערך החברתי המוגן מתמקד בהגנה על האינטרס הרכושי של בעל הזכות בנכס, ביחד עם ההגנה על יחסי האמון המיוחדים בין נותן ההרשאה למקבלה, קרי: ההגנה על רכושו של אדם וההגנה על יחסי האמון.

בעבירת **קבלת דבר במרמה** ההגנה היא על חופש הרצון, חופש הפעולה וחופש הבחירה של אדם.

בעבירת **השפעה בדרכי תרמית על תנודות השער של ניירות ערך** הערך המוגן הוא הבטחת ההגנות במסחר בניירות ערך ומניעת יתרון בלתי הוגן. האיסור על תרמית בא לאפשר קיומו של שוק ניירות משוכלל ובורסה תקינה, ולהגן על אמון הציבור בשוק ניירות הערך ועל יעילותו ותפקודו התקין.

הפסיקה התייחסה פעמים רבות לחשיבותם של כל הערכים הנ"ל ועל כן איני מוצאת מקום להרחיב ולפרט.

20. מידת הפגיעה שפגע הנאשם בערכים המוגנים היא רבה. הנאשם פגע באופן ישיר במספר אנשים, שנתנו בו אמון, ובאופן עקיף בכלל המשקיעים בבורסה; הוא עשה כן על פני כשנה; הוא עשה זאת באופי פעולות בבורסה; הנזק הכספי שגרם למשקיעים והיתרון הכספי שנבע לו עצמו ממעשיו הוא בעשרות אלפי שקלים; הוא פעל במספר מניות.

21. מדיניות הענישה הנהוגה: מטבע הדברים, קשה למצוא מקרים זהים, הכוללים שילוב זה של העבירות בהן עסקין, בנסיבות דומות, אך ניתן ללמוד ממקרים דומים. הצדדים טרחו ופירטו בטיעוניהם לעונש את המקרים שלדעתם דומים ביותר לענייננו, ואלה הם:

המאשימה הפנתה למקרים הבאים:

§ עניין **גורבץ בבית המשפט העליון**, שכבר הוזכר לעיל, שבו אושר עונש מאסר של 27 חודשים שהוטל על המערער בבית המשפט המחוזי, מאסר על תנאי בן 12 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך ₪ 150,000 ל הומר לפיצוי לנפגעים, בסכום זהה. מדובר היה בנאשם בעל רשיון לניהול תיקי השקעות, פעיל ותיק בשוק ההון, ששימש כמדריך בקורסים ללימוד שוק ההון. הוא זכה לאמונם של חלק ממשתתפי הקורס שנתנו לו גישה לחשבונותיהם כדי שיוכל לסחור בניירות ערך בשמם, על פי שיקול דעתו. הנאשם ביצע 1,200 עסקאות עצמיות בין חשבונותיו לחשבונות הלקוחות, ובדרך כלל מכר ללקוחות ניירות ערך בשער גבוה מזה שרכש אותם לעצמו, זמן קצר קודם לכן. הוא פעל בעיקר בניירות ערך בעלי סחירות נמוכה. הוא גרם נזקים למשקיעים שבחשבונותיהם פעל וגרף לכיסו כ-288,000 ₪ על חשבונם. הצדדים הגיעו באותו מקרה להסדר טיעון, במסגרתו הודה הנאשם ללא ניהול הוכחות. הנאשם הורשע בעבירות רבות של תרמית בניירות ערך, 300 עבירות של גניבה בידי מורשה ומאות עבירות של פעילות אסורה על בעל רשיון לפי **חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 [חוק הייעוץ]**. לא היה הסדר עונשי בין הצדדים. לזכות הנאשם נזקפו הפרטים הבאים: הוא היה אדם צעיר, נטול עבר פלילי, שעתידו המקצועי נפגע. הוא הודה במעשיו ונטל עליהם אחריות. בית המשפט המחוזי קבע באותו מקרה (עניין **גורבץ בבית המשפט המחוזי**, מפי כב' השופט כבוב), שאלמלא קיומה של פסיקה, שעד אותו יום לא מיצתה עם מבצעי עבירות כגון אלה את הדין, היה נקבע מתחם ענישה שנע בין 4 עד 7 שנות מאסר בפועל, בתוספת קנס משמעותי. בשל המצב המשפטי עד אותה עת, ועל מנת שהשינוי יתבצע בהדרגה, הסתפק בית המשפט בקביעת המתחם בין 3 ל-5 שנות מאסר. בפועל קבע בית המשפט המחוזי באותו מקרה מתחם שבין 2 ל-4 שנות מאסר.

אציין כבר עתה, שלטעמי מקרה **גורבץ** הוא אכן, כטענת המאשימה, הקרוב ביותר לעניינו. ככלל לא נמצא שני

מקרים זהים ממש, אך כאן הקרבה רבה ביותר. בשני המקרים קיים תמהיל של עבירות תרמית בניירות ערך ועבירות לפי חוק העונשין, בהן היסוד של מעילה באמון; בשני המקרים קיים היבט של פגיעה בלקוחות פרטיים, שנתנו אמון בנאשם, ולא רק פגיעה בתאגיד או "בשוק בכללותו"; בגורבץ דובר במי שזכה לאמון קורבנותיו בשל היותו מדריך בקורס בתחום שוק ההון, ובמקרה דנן - שילוב של רקע חברתי עם מצג (מוצדק) על אודות היות הנאשם בקיא בשוק ההון; שם נוספו עבירות לפי חוק הייעוץ, כאן נוספו עבירות קבלת דבר במרמה; שם דובר על רווח שגרף הנאשם של 288,000 ₪, כאן - רווח של עשרות אלפי ₪, בסכום לא ברור; בגורבץ דובר על 1,200 עסקאות, כאן - כ-2,300 עסקאות; שם דובר על מי שהיה בעל רשיון לניהול תיקי השקעות וכאן - לא; שם דובר ב-10 משקיעים שרומו, כאן - 6 משקיעים (8 אנשים); בשני המקרים ביצע הנאשם עבירות בכעשרה ניירות ערך שונים; בשני המקרים הפעילות הייתה בניירות ערך בעלי סחירות נמוכה; בגורבץ ארכה הפעילות העבריינית כשנתיים ומחצה, כאן - כשנה. ניתן לראות שבחלק מהפרמטרים המקרה שלנו חמור יותר, ובחלקם - עניינו של גורבץ חמור יותר. עם זאת, בשקלול כל הפרמטרים, נראה לי שמדובר במקרים זהים בחומרתם.

§ ת"פ (מחוזי תל אביב) 51462-12-10 **מדינת ישראל נ' קאופמן** [24.10.11]. באותו מקרה, דובר בנאשם שהיה בעל רישיון לייעוץ השקעות, שעבד במשך שנים רבות בבנק כיועץ השקעות בחדר מסחר תאגידי, ובמסגרת תפקידו נתן שירותי ייעוץ ללקוחות וביניהם תאגידים גדולים במשק הישראלי. הוא פעל על פני זמן ממושך וגנב סכום של כ-1.5 מיליון ₪ מכספי לקוחותיו. קאופמן הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, עבירות רבות של גניבה בידי מורשה, כ-1,300 עבירות של השפעה בדרכי תרמית על תנודות השער של נייר ערך, לפי סעיף 54(א)(2) לחוק ניירות ערך, עבירה של מרמה והפרת אמונים בתאגיד, מאות עבירות של חובת רישוי לפי חוק הייעוץ, עבירות רבות מאד נוספות הקשורות בחוק הייעוץ, ועוד. על פי ההסדר שהוצג לפני בית המשפט באותו מקרה, המליצו הצדדים בפני בית המשפט להטיל על הנאשם עונש מוסכם של 22 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס כספי בגובה 35,000 ₪. בית המשפט כיבד את ההסדר אך ציין שלטעמו מדובר בהסדר שמקל עם הנאשם ואילו נדרש בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם ללא הסדר, היה מטיל עונש חמור יותר. פסק דין זה ניתן טרם תיקון 113 ועל כן לא נקבע בו מתחם.

§ ת"פ (מחוזי תל אביב) 9883-07-10 **מדינת ישראל נ' גואטה** [5.9.12]. שם נגזרו על הנאשם גואטה 21 חודשי מאסר בפועל, 18 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים וקנס בסך 30,000 ₪. דובר במי שעבד ב"יובנק" כ"עושה שוק". הוא ביצע יחד עם אחר עבירות של תרמית בניירות ערך וגניבה בידי מורשה במהלך כשנתיים. הוא ביצע 354 פעולות מתואמות באג"ח ממשלתיות, שהניבו רווח של כ-350,000 ₪. נוסף על כך הנאשם פעל גם עם אחרים, ביצע 70 עסקאות מתואמות וגרף רווח נוסף של כ-90,000 ₪. הנאשם נעדר עבר פלילי והתיק הסתיים טרם הוכחות, הסדר טיעון, שלא כלל הסכמה עונשית. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין שנת מאסר ל-3 שנות מאסר (גזר הדין ניתן סמוך לפני כניסתו לתוקף של תיקון 113).

הן התביעה והן ההגנה הפנו לפסק הדין הבא:

§ ת"פ (מחוזי תל אביב) 23192-10-11 **מדינת ישראל נ' שרון נתנאל** [19.5.13] [עניין שרון נתנאל]. שם נגזרו על הנאשם 24 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים וקנס בסך 25,000 ₪. מדובר היה במי שעבד בבנק הבינלאומי הראשון כיועץ השקעות, ומטבע הדברים גם היה בעל רישיון לייעוץ השקעות. הוא הורשע בביצוע מאות רבות של פעולות בניגוד לחוק הייעוץ ובביצוע אלפי עסקאות בניירות ערך בידי חבר בורסה בניגוד לחוק ניירות ערך; בביצוע מאות עסקאות מתואמות ותרמיתיות בניירות ערך בחשבונות

לקוחותיו, ללא ידיעתם - מאות עבירות תרמית בניירות ערך, אלפי עבירות של קבלת דבר במרמה, ריבוי עבירות של גניבה בידי מורשה ומאות עבירות של מרמה והפרת אמונים בתאגיד; כמו כן הורשע בביצוע מספר עבירות זיוף ובביצוע עבירות של הלבנת הון. הנאשם הודה במיוחס לו טרם ניהול הליך של הוכחות והורשע על פי הודאתו. הצדדים התחשבו במידה רבה בבעיות רפואיות ונפשיות שהיו מנת חלקו של הנאשם, וכן בבעיות כלכליות ומשפחתיות שהועלו. נקבע מתחם שנע בין 2 עד 4 שנות מאסר בגין המעשים הללו, ובית המשפט ציין שבעיניו המתחם מקל מדי. העונש כמו גם המתחם אושרו בבית המשפט העליון בע"פ 4430/13 נתנאל שרון נ' מדינת ישראל [31.3.14].

ההגנה הפנתה למקרים הבאים:

§ ע"פ 7023/12 אלון שרון נ' מדינת ישראל [21.1.13] שם נדון ערעור שהגיש אחד הנאשמים בת"פ (מחוזי תל אביב) 9883-07-10 מדינת ישראל נ' גואטה [5.9.12] (שהוזכר לעיל בקשר לנאשם גואטה). כאמור לעיל, הוא ביצע יחד עם אחר עבירות של תרמית בניירות ערך וגניבה בידי מורשה במהלך כשנתיים. הוא ביצע 354 פעולות מתואמות באג"ח ממשלתיות, שהניבו רווח של כ-350,000 ₪. בית המשפט המחוזי גזר עליו, בעקבות הודאתו במסגרת הסדר טיעון והרשעתו בביצוע 4 עבירות של תרמית בניירות ערך ועבירות רבות של גניבה בידי מורשה, 18 חודשי מאסר בפועל, 18 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 20,000 ₪. בית המשפט העליון הגיע למסקנה שלא הייתה התייחסות מספקת לנסיבותיו האישיות של הנאשם, ולא ניתן משקל מספיק לפער בין שרון לגואטה, שביצע יותר עבירות וגרף יותר רווחים, והפחית את עונש המאסר ל-14 חודשים. עם זאת לא התערב במתחם שנקבע, הנע בין שנה ל-3 שנות מאסר, אם כי קבע שהכרעת הדין ניתנה טרם כניסתו לתוקף של תיקון 113 ועל כן זה, ממילא, אינו חל.

§ ת"פ (מחוזי תל אביב) 64056-12-12 מדינת ישראל נ' ברונפלד [26.2.13], שם הורשע הנאשם על סמך הודאתו, בהסדר טיעון, בביצוע 22 עבירות תרמית בניירות ערך, עבירת קבלת דבר במרמה ועבירה של מרמה והפרת אמונים בתאגיד. הנאשם שימש כמנהל ההנפקות בחברת חיתום. במשך כשנה וחצי ביצע הנאשם 22 עסקאות מתואמות בין חשבון פרטי בבעלותו, לחשבון של חברת החיתום, תוך יצירת מצג של מסחר אמיתי וליגיטימי ותוך פגיעה באמון של החברה בה עבד. הוא גרף רווחים בסכום שבין 50,000 ל-100,000 ₪ מפעילותו העבריינית. בית המשפט חזר על הקביעה שאלמלא הסדר הטיעון היה נקבע מתחם שבין שנתיים לארבע שנים. נגזרו עליו 10 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 150,000 ₪.

§ ת"פ (מחוזי תל אביב) 44510-12-12 מדינת ישראל נ' חנאשי [10.7.13], שם הורשע הנאשם על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירות רבות של תרמית בניירות ערך, ובית המשפט גזר עליו מאסר בפועל בן 6 חודשים, שינשא בעבודות שרות, 6 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 35,000 ₪. הטעם העיקרי שבית המשפט נתן להקלה בעונש היה ההנחה שאילו התרחש המקרה מספר חודשים מאוחר יותר, לאחר כניסתו לתוקף של פרק האכיפה המנהלית בחוק ניירות ערך, כנראה שהיה נדון במסלול המנהלי. חשוב לומר שגם הסנגור ציין שמקרה זה שונה במידה רבה מענייניו, בשל כך שמדובר היה בעבירות ניירות ערך שלא לוו בעבירות מחוק העונשין, והמקרה הובא מבחינתו בעיקר כדי להראות שיש מקרים בהם המחוקק מצא מקום לראות במקרים מסוימים בהם נעברו עבירות תרמית בניירות ערך כראויים לאכיפה מנהלית בלבד. אוסיף שלטעמי מקרה זה רחוק מאד מענייניו, עד כי לא אוכל לראות בו מקרה שבו העבירה נעברה בנסיבות דומות ולכן לא אוכל להתייחס אליו בקביעת המתחם כדוגמא לענישה הנוהגת.

22. במקרים אליהם הפנו הצדדים נקבעו מתחמים שונים בתחום המאסר. בעניין גואטה ואלון שרון, שבו תיקון 113 טרם חל באופן מחייב, נקבע מתחם של שנה עד שלוש שנות מאסר. בעניין שרון נתנאל ובעניין ברונפלד הציעו הצדדים מתחם של 2 עד 4 שנים במסגרת הסדר, ובית המשפט ציין שהוא מאמץ את המתחם רק בשל כך שמדובר בהסדר, אך אלמלא הוצע המתחם במסגרת הסדר, היה סבור שיש לקבוע מתחם מחמיר יותר. בעניין גורבץ קבע בית המשפט שהמתחם הראוי הוא בין 4 ל-7 שנות מאסר, אך בשל כך שיש להחמיר את הענישה באופן הדרגתי, אזי לתקופת ביניים, "תקופה של חסד" - כלשון המאשימה - נקבע מתחם של 3 עד 5 שנות מאסר. **הפסיקה קבעה, אם כן, מתחמים שבין שנת מאסר לחמש שנות מאסר**. הענישה שהושתה בפועל באותם מקרים נעה בין 10 חודשי מאסר ל-27 חודשי מאסר. זאת, לאחר שבכל המקרים נלקחו בחשבון גם נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, שאינן קובעות את המתחם אלא ממקמות את הנאשם בתוכו, כגון העובדה שהנאשם הודה ונטל אחריות, או היותו נטול עבר פלילי.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

23. תכנון שקדם לביצוע העבירות: ברור שקדם תכנון רב לביצוע העבירות. מראש, היה על הנאשם לזכות באמונם של המשקיעים, ואמון זה נתקבל, בחלק מהמקרים, על רקע קשר חברתי שנוצר בין אשת הנאשם לבין המשקיעים (למרבה הצער, במסגרת קבוצת תמיכה אליה השתייכה בקשר למות הבן התינוק), ובחלק אחר מהמקרים על רקע היכרות חברתית שנוצרה בין הנאשם לבין המשקיעים. נוסף על כך, היה על הנאשם לקבל מהמשקיעים את הסיסמאות לחשבונותיהם. קבעתי שכבר במועד קבלת ההרשאות מהמשקיעים לפעול בחשבונותיהם התכוון הנאשם לעשות שמוש בחשבונות על מנת להפיק רווח לעצמו ולבצע עסקאות עצמיות בין חשבונותיו לחשבונותיהם, אך לא גילה להם כוונה זו. מעבר לכך, לכל אורך תקופת ביצוע העבירות, היה על הנאשם לתכנן את צעדיו במסחר, הן בחשבונותיו, הן בחשבונות המשקיעים, כדי לייצר את היתרון שביקש ליצור לעצמו.

24. גם הנזק הפוטנציאלי וגם הנזק הקונקרטי שגרם הנאשם במעשיו הוא רב. יש לקחת בחשבון גם את הנזק הישיר שגרם למשקיעים, וגם את הנזק הכללי והעקיף שגרם לכלל ציבור המשקיעים, בשיבוש הפעילות התקינה בבורסה ובפגיעה באמון בשוק ההון. מדובר בנזק משמעותי. עצם ההתערבות של גורם הפועל בדרכי מרמה במסחר בבורסה גורם לאובדן באמון הציבור בבורסה, ואף שמדובר בנזק שקשה לכמתו, ברור שהוא קיים והוא רב. כך נאמר בעניין **גורבץ בבית המשפט העליון**, מפי כב' השופטת דפנה ברק-ארז, פסקה 9 לפסק הדין:

"כיום, כספים המושקעים בניירות ערך הם כספי הציבור כולו - ובכלל זה, חסכונות לימי זקנה וסגריה. בעבירות בניירות ערך יש אפוא פגיעה כפולה - הן בכל אחד ואחד מן המשקיעים המעורבים והן בשוק בכללותו, על המשמעויות החברתיות הנובעות מכך".

לעניין הנזק הקונקרטי, קבעתי בהכרעת הדין שלא ניתן לכמת את רווחי הנאשם באופן מדויק, אך קבעתי שקיים רווח של עשרות אלפי שקלים. המאשימה בטיעוניה ציינה שרק מהדוגמאות הספורות אליהן התייחסתי בפירוט מגיעים לרווח של 35,000 ₪, וזהו רק חלקיק מהפעילות שבגינה הורשע הנאשם, הכוללת 2,300 עסקאות עצמיות. אני מסכימה לטענת המאשימה שאין לזקוף לזכות הנאשם את העובדה שהתייחסו בו פעל הקשה על חישוב רווחיו באופן מדויק, אך יש לזכור שגם על פי חישובי המאשימה מדובר ב-292,000 ₪. בכל מקרה מדובר בסכומים לא מבוטלים, אך לא מאד גבוהים, בהשוואה לחלק מהמקרים שפורטו בפסיקה לעיל.

מקובלת עלי עמדת המאשימה שאין חפיפה בין רווחי הנאשם לבין הנזק הכספי שנגרם כתוצאה מהעבירות שביצע, הן למשקיעים באופן ישיר, הן כתוצאה ממעשיו - באופן עקיף, למשקיעים ולשוק ההון בכללותו, גם בשל

הפגיעה באמון. איני מייחסת משקל רב לתזת המאשימה בדבר הפסד רווח מהשקעות חלופיות, שכן, כפי שציין הסנגור, חלק מהמשקיעים העידו שחלק מהסיבה שביקשו להעביר כספיהם לטיפול הנאשם היה חוסר שביעות רצונם מהעדר תשואות בהשקעות הקודמות. העדר החפיפה בין רווחי הנאשם להפסדי המשקיעים נובע מסיבות, שחלקן פורטו בכתב האישום ואין צורך להרחיב כאן. מעבר לכך, העדר החפיפה נובע גם מההתחשבות בנזק לכלל ציבור המשקיעים. חשוב לציין, בהתייחס לנזק הפוטנציאלי, שזה מתעצם נוכח העובדה שהנאשם פעל במניות בעלות סחירות נמוכה, שם הנזק לשוק ההון גדול במיוחד. איני מקבלת את טענת ההגנה לפיה אי נקיטת פעולה מצד הבורסה (כגון הפסקת המסחר, או הוצאת הודעה כלשהי) עקב גילוי פעולות הנאשם, מלמדת על היעדר נזק. ראשית, יש להניח שלבורסה נודע על אודות מעשי הנאשם עקב החקירה, ולא בסמוך לביצוע הפעולות. ברי, שבמועד כזה אין מה לעשות. שנית, לא ברור איזה פעולות יכולה הייתה הבורסה לנקוט, לשיטת ההגנה, לצורך הקטנת הנזקים לכלל השוק.

25. בהתייחס לסיבות שהובילו את הנאשם לבצע את העבירות, מאחר שלא נמסר הסבר כלשהו, מלבד טענת הנאשם שחשב שמעשיו מותרים, מתבקשת המסקנה הטבעית שהמניע לביצוע העבירות היה בצע כסף.

26. נסיבה נוספת לחומרה, המנויה בין שיקולי תיקון 113 לחוק, היא ניצול לרעה של יחסי האמון בין הנאשם לקורבנות, אך כפי שציין התובע בהגנותו, נסיבה זו טבועה בליבת העבירה של גניבה בידי מורשה ומשמשת תמיד בקביעת המתחם בעבירה זו. לפיכך אין לזקוף אותה לחובת הנאשם גם באופן נפרד.

27. לאחר ששיקללתי את כל הפרמטרים הנ"ל, הקובעים את מתחם העונש ההולם, אני קובעת שהמתחם הראוי לעבירות דנן, בנסיבות הללו, הוא בין 4 ל-7 שנות מאסר.

חריגה מהמתחם

28. לא מצאתי במקרה דנן נסיבות המובילות לחריגה מהמתחם, לא לקולא בשל שיקולי שיקום, ולא לחומרה בשל הגנה על שלום הציבור. לטעמי, אין לקבל את עתירת המאשימה בעניין זה. אני סבורה שהביטוי "עבר פלילי משמעותי" שבסעיף 40 לחוק, המאפשר חריגה מהמתחם לחומרה, אינו מכון להרשעה קודמת אחת מלפני 9 שנים, גם אם מדובר בהרשעה חמורה, באותן עבירות. אמנם, עסקינן בתחום בו מרבית המורשעים נעדרי עבר פלילי, אך ההחמרה בעניינו של מי שכבר הורשע בעבר תבוא לידי ביטוי במיקומו בתוך המתחם. במקרה דנן אין מקום לדבר על עבר פלילי מכביד.

מיקום הנאשם בתוך המתחם

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

29. פגיעת העונש בנאשם ובמשפחתו: הוצגו בפניי נסיבותיו האישיות של הנאשם, לרבות הקשיים הרפואיים והתסמונת ממנה הוא סובל (ענ/2). אין ספק כי עונש מאסר בפועל יפגע בנאשם, אם כי רשויות שב"ס ערוכות לטפל גם במי שמצבו הבריאותי אינו שפיר. נוסף על כך הוצגה לפניי חוות דעת פסיכולוגית של ד"ר אורי רסובסקי (ענ/1). ברור שעונש מאסר בפועל, בעיקר לתקופה ממושכת, יגרום פגיעה בנאשם ובתא המשפחתי. הפגיעה במשפחה כוללת פגיעה בשני ילדי הנאשם (בני 13 ו-15), והיא מתעצמת נוכח הרגישות שהיא נחלת הילדים מאז נפטר אחיהם התינוק לפני כשבע שנים. הפגיעה תנבע גם בשל היותו של הנאשם מפרנס עיקרי של המשפחה, גם בשל כך שהוא תומך באימו המבוגרת.

30. נזקים שייגרמו לנאשם מהעבירה ומההרשעה: מצד אחד, ברור שההליך המשפטי כולו פוגע קשות בחייו של כל אדם ובחיי משפחתו. במקרה דנן נכונים הדברים ביתר שאת, בשל החלטת הנאשם ואשתו שלא להביא ילד נוסף לעולם, למרות שהומלץ להם לעשות כן על ידי המטפלים על מנת לסייע באיחוי פצעי העבר, וזאת בשל החשש מתוצאות ההליך. מצד שני, קשה להתייחס לנזקים שייגרמו לנאשם מהעבירה ומההרשעה, נוכח העובדה שכבר בעבר הורשע בעבירות כגון אלה, דבר אשר לא מנע מבעדו לשוב ולעסוק בשוק ההון. חרף אותה הרשעה נתנו בו אנשים אמון, כמתברר מהמקרה דנן, וחרף אותה הרשעה שב הנאשם וניצל את האמון לרעה. לפיכך, קשה לומר שהעבירה או ההרשעה יגרמו לנאשם נזק מיוחד.

31. הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו וטען, כאמור לעיל, כי כל שעשה היה תקין וחוקי למיטב הבנתו. לא שמעתי על כל נסיון מצידו לפצות את המשיקעים, או אפילו על התנצלות בפניהם. לפיכך לא ניתן לדבר על נטילת אחריות, על חזרה למוטב, או על מאמצים לתיקון ופיצוי.

32. הנאשם שירת שירות צבאי מלא, למרות שכבר מנערותו סבל מבעיות בריאות (כך נאמר בחוות הדעת **ענ/1**). הוא העיד על עצמו שלמרות הקשיים, הוא מוסיף לתמוך במשפחתו.

33. נסיבות חיים קשות: התייחסתי כבר לעיל לנסיבות המשפחתיות של הנאשם ולטרגדיה שפקדה את משפחתו. מעבר לכך עולה כי הנאשם גם מצוי בקשיים כלכליים משמעותיים, ולא לה יש לתת את הדעת, כפי שיאמר בהמשך.

34. למרות כל מה שנאמר עד כה, בנוגע לשיקולים האישיים והנסיבות האישיות של הנאשם, הלכה ידועה היא שגם לאחר תיקון 113, בית המשפט ייחס משקל נמוך יחסית לנסיבותיו האישיות של הנאשם בעבירות כלכליות, ויתן משקל בכורה לאינטרס הציבורי בענישה ראויה, ולשיקולי הרתעת הרבים. כך נקבע בקשר לעבירות ניירות ערך בע"פ 6020/12 **מדינת ישראל נ' עדן** [29.4.13] **[עניין עדן]**, פסקה 22, מפי כב' השופטת ברק ארז:

"התפשטותה של תופעת העבריינות הכלכלית, כמו גם סכנותיה, מחייבות להסיט את נקודת האיזון אל עבר הדגשת האינטרס הציבורי בענישה ראויה"

דברים דומים נאמרו בנוגע לעבירות מס ברע"פ 3120/14 **רון נעים נ' מדינת ישראל** [8.5.14], פסקה 11, מפי כב' השופט אורי שהם:

"אשר לנסיבותיו האישיות של המבקש, ראשית יש לציין כי בשל חומרתן היתרה של עבירות המס, נקבע בפסיקה כי במסגרת שיקולי הענישה בעבירות אלה, ינתן משקל הבכורה לאינטרס הציבורי, ובכללו לשיקולי ההרתעה, תוך העדפתם על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של העבריין (רע"פ 674/13 **ליטווק נ' מדינת ישראל** (21.8.2013); רע"פ 3857/13 **יצחקיאן נ' מדינת ישראל** (30.7.2013); רע"פ 977/13 **אודיזי נ' מדינת ישראל** (20.2.2013))."

מעבר לכך, אין זו הרשעתו הראשונה של הנאשם בעבירות תרמית בניירות ערך, כפי שכבר פורט. הנאשם הוא שבחר לשוב ולבצע עבירות פליליות חמורות, תוך הונאת אחרים וגניבת כספים, למרות ההזדמנות שניתנה לו על ידי בית המשפט, שהתחשב בנסיבותיו האישיות בתיק הקודם. היה על הנאשם לחשוב על משפחתו ועל אלה שתלויים בו, בטרם בחר להלך שוב בדרך עבריינית, ובטרם יפנה לבית המשפט בבקשה לרחם על מי שהוא עצמו לא ריחם. דומה, כי

הנאשם מיצה במידה רבה מאד את ההתחשבות המגיעה לו בשל נסיבות אישיות כבר במקרה הקודם, בו הופחת עונשו מ-20 חודשי מאסר בפועל, לשישה חודשי מאסר, אשר נישאו בעבודות שירות, בשל אותה טרגדיה המשפחתית.

35. חלוף הזמן: מאז ביצוע המעשים חלפו כ-6 או 7 שנים. ואולם, בעבירות כגון אלה, כאשר החקירה אורכת זמן רב, וכך גם ההליך המשפטי בבית המשפט, אין מדובר בפרק זמן ארוך או חריג. חשוב להוסיף, כי ההליך בבית המשפט התארך לא מעט גם בשל נסיבותיו הרפואיות של הנאשם, אשר דרשו היעדרות לבקשות דחיה של הנאשם על רקע זה.

36. לנאשם עבר פלילי רלוונטי ביותר, כפי שכבר נאמר. אני מסכימה עם המאשימה שהעובדה כי חרף ההסתבכות הקודמת, ולמרות שבית המשפט המחוזי התחשב בצורה מירבית בנסיבותיו האישיות של הנאשם במקרה הקודם, והקל את עונשו בצורה משמעותית ביותר, הנאשם לא למד את הלקח והרי הוא לפנינו עם הסתבכות דומה וחמורה. העבירות בתיק הזה החלו להתבצע עוד במהלך ביצוע עבודות השירות על ידי הנאשם בגין התיק הקודם, ביוני 2007.

כאמור, על הנאשם הוטל מאסר על תנאי בן 8 חודשים בגדר העונש שנגזר עליו בתיק הקודם, והתנאי היה שלא יעבור עבירה לפי חוק ניירות ערך במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר. פסק הדין בערעור הותיר על כנו את המאסר על תנאי. הנאשם סיים לבצע את עבודות השירות ביום 1.7.07. הוא החל, כאמור, לבצע את העבירות מושא תיק זה עוד במהלך עבודות השירות, וכל העבירות בוצעו בתוך שנה מסיום עבודות השירות, כך שאין ספק שהתנאי חל. נוכח העובדה שמדובר בריבוי עבירות, הרי שלפי **סעיף 56(ב) לחוק** המאסר המותנה הוא חב הפעלה.

37. מתברר, אפוא, כי יש צורך הן בהרתעה אישית של הנאשם, הן בהרתעת הרבים. מדובר בעבירות שקל לבצען וקשה לגלותן. הרווח הכספי בצידן עשוי להיות גבוה מאוד ולכן הפיתוי לבצע את המעשים האסורים, בצירוף הסיכוי הנמוך (יחסית) להיתפס, מולידים צורך בהרתעה משמעותית בשלב הענישה. על חשיבותה של הרתעת הרבים בפרט בעבירות הכלכליות אמר כב' השופט רובינשטיין:

"המתכנן עבירות - או שמא נאמר "מתחמן" - ושומע כי דינו עלול להיות מאסר, אולי יחשוב פעמיים".

ע"פ 677/14 דני דנקנר נ' מדינת ישראל, פסקה לח [17.7.14].

38. כידוע, קיימת מגמה ברורה ועיקבית של החמרה בענישה בעבירות כלכליות בכלל, ובעבירות ניירות ערך, בפרט (עניין עדן, פסקה 22; ע"פ 9788/03 מדינת ישראל נ' דוד גולן, פ"ד נח(3), 245, 249 - 250 (2004); עניין שרון נתנאל, פסקה 48 ועניין גורביץ - הן בבית המשפט העליון, הן בבית המשפט המחוזי). עם זאת, הלכה ידועה היא שהעלאת רף הענישה צריכה להתבצע בהדרגה (עניין עדן, פסקה 23; עניין גורביץ). בתי המשפט כבר הלכו כברת דרך בנושא זה, ודומני כי קרובים אני לזמן שבו ניתן יהיה ליישם את הענישה הראויה במלוא תוקפה, אך טרם הגענו לשם. לעת עתה נראה לי שעדיין יש לקחת בחשבון שהנאשם ביצע את העבירות בתקופה שהפסיקה טרם החלה ביישום ההחמרה בענישה, בה מדובר. עובדה זו באה, לדעתי, בגדר "נסיבות נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירה", אותן רשאי בית המשפט לשקול לשם מיקום הנאשם בתוך המתחם, לפי **סעיף 40יב**. אלמלא עובדה זו, היה צריך, לדעתי, למקם את הנאשם קרוב לחלקו העליון של המתחם, בשל כל הפרמטרים אליהם התייחסתי עד כה. ואולם, "נסיבות נוספות" אלה מביאות אותי למקם את הנאשם קרוב לחלקו התחתון של המתחם.

הפועל היוצא הוא שהחלטתי להטיל על הנאשם, בגין תיק זה, עונש מאסר בפועל של 52 חודשים.

39. בעבירות כלכליות, המרכיב הכספי בענישה הוא מרכיב חשוב ביותר. זאת בשל המניעים הכלכליים העומדים בבסיס ביצוע העבירות הללו, והרציונל של הוצאת בלעו של הגזלן מפיו. מצד שני, עומדת לנגד עיני הוראת סעיף 40 לחוק, הקובעת כי בקביעת הקנס על בית המשפט להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם. הנאשם המציא מסמכים המלמדים על כך שהוא ואשתו שרויים בחובות של קרוב ל-300,000 ₪ בהוצל"פ.

40. נוסף על האמור, בכוונתי להטיל על הנאשם לשלם פיצוי למשקיעים. סעיף 77(א) לחוק קובע שכאשר הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו לשלם לאדם שניזוק על ידי העבירה, פיצוי בגין הנזק או הסבל שנגרם לו. בניגוד לקנס הפלילי, חיוב זה, שלו אופי אזרחי, אינו תלוי ביכולתו הכלכלית של הנאשם. יותר מכך: אף העובדה שיש לנפגע אפשרות להגיש תביעה אזרחית נגד הנאשם, אין בה כדי לחסום חיוב הנאשם בתשלום פיצויים. זאת, בהתחשב בתכליות הנוספות של הפיצוי, כגון מתן סעד מיידי לנפגע בלי שייאלץ להמתין עד לסיומם של הליכים האזרחיים, לאפשר גביה באמצעות המרכז לגביית קנסות ולא בהוצאה לפועל ומניעת עימות נוסף עם הנאשם במשפט האזרחי (ע"פ 3116/13 ויאם קבלאן נ' מדינת ישראל, פסקאות 15 - 16 [15.10.13]). בעניין גורבץ בבית המשפט העליון הומר כל הקנס כולו לפיצוי. במקרה שלפני, נראה לי שיש להטיל גם קנס וגם פיצוי, הכל בהתחשב בגובה הרווח שקבעתי שהופק.

41. הפעלת המאסר על תנאי: סעיף 58 לחוק קובע שמאסר שהוטל ומאסר על תנאי שהופעל ינשאו בזה אחר זה. המאשימה עתרה להפעלת את המאסר על תנאי במצטבר לעבירות כאן. הסנגור ביקש לחפוף את כל תקופת התנאי, או את רובה, למאסר שיוטל כאן, בהתחשב בכך שהעבירות שבגין הוטל התנאי בוצעו בשנת 2000. דא עקא, שזה אינו המבחן הרלוונטי. כאשר החל הנאשם לבצע את העבירות דן, הוא היה בעיצומה של נשיאת העונש הקודם, והוא המשיך לבצען מיד עם סיום עבודות השירות ובמשך שנה. העבירות היו אז טריות והתנאי רק נכנס לתוקפו. לא מצאתי כל נימוק להורות על חפיפת המאסר על תנאי למאסר שיוטל כאן, והוא ינשא במצטבר אליו.

סיכום

42. לאור כל האמור, אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. עונש מאסר של 52 (חמישים ושניים) חודשים;

אני מפעילה את המאסר המותנה בן 8 (שמונה) חודשים שהוטל על הנאשם במסגרת ת"פ 10532/01 (שלום ת"א) והותר על כנו בערעור (ע"פ 70647/05 (מחוזי ת"א) אלון נאור נ' מדינת ישראל), במצטבר למאסר הנ"ל;

סך הכל ירצה הנאשם עונש מאסר בן 60 (שישים) חודש (חמש שנים);

ב. מאסר בן 12 (שנים עשר) חודשים, אך הנאשם לא ישא עונש זה אלא אם בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה בה הורשע;

ג. קנס בסך 10,000 ₪, שישולם עד ליום 1.12.15 או 3 חודשי מאסר תחתיו;
עמוד 13

ד. פיצוי שישולם למשקיעים בסך 10,000 ₪ לכל משקיע (או זוג), ובסך הכל 60,000 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 1.8.15. המאשימה תמסור במזכירות את פרטי ששת המשקיעים, לרבות מספרי חשבון בנק, לשם העברת הפיצוי אליהם.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ג תמוז תשע"ד, 21 יולי 2014, בנוכחות הצדדים.